

“Η πνευματική διαθήκη του Γέροντος Σωφρονίου του Έσσεξ”

[Μητροπολιτικό Έργο / Ι.Μ. Πειραιώς](#)

Την Τετάρτη 28 Νοεμβρίου 2018 πραγματοποιήθηκε ομιλία με θέμα «**Η πνευματική διαθήκη του Οσίου Γέροντος Σωφρονίου του Έσσεξ**», στον Ιερό Ναό Ευαγγελιστρίας Πειραιώς με ομιλητή τον Πρωτοπρεσβύτερο Γεώργιο Δορμπαράκη.

Η ομιλία αυτή ήταν η τρίτη κατά σειρά που δόθηκε στο πλαίσιο του προγράμματος «**ΕΝΟΠΙΑ εν δράσει...**», προηγήθηκε Ιερά Παράκληση προς την Υπεραγία Θεοτόκο, τη Βηματάρισσα.

Για τον μεγάλο Γέροντα Σωφρόνιο του Έσσεξ, τον τόσο αγαπητό και στον άγιο Πορφύριο τον Καυσοκαλυβίτη, με τον οποίο διατηρούσε μία ιδιαίτερη πνευματική και στενή σχέση, έστω κι αν δεν είχαν ποτέ συναντηθεί προσωπικά, έχουν γράψει, γράφουν και θα συνεχίσουν πολλοί να γράφουν πολλά, τόνισε στην αρχή του λόγου του ο π. Γεώργιος.

Η πνευματική του πορεία δεν ήταν καθόλου εύκολη. Πέρασε μέσα από τίς

συμπληγάδες της αμφισβήτησης, της αναζήτησης σέ εξωχριστιανικά θρησκευματα, της φιλοσοφικής και θεοσοφικής περιπέτειας, για να καταλήξει εκεί που πράγματι αναπαύτηκε η ψυχή του, στην εύρεση του Κυρίου Ιησού Χριστού μέσα στον ευλογημένο λειμώνα των μονών του αγίου Άθωνα.

Στη συνέχεια, αφού ανέγνωσε την πνευματική διαθήκη του Γέροντα, στάθηκε σε ορισμένα σημεία, αναλύοντας τα.

Και κατά πρώτον, ότι ο σκοπός είναι “ίνα πάντες εν ώσι...”». Ο Γέρων Σωφρόνιος την ενότητα των ανθρώπων μεταξύ τους την θεωρεί ως τον σκοπό που ο Θεός έχει θέσει στον άνθρωπο, έναν σκοπό που υπερβαίνει κατά πολύ ασφαλώς ότι θεωρεί ως σκοπό της ζωής του ο συνήθης άνθρωπος, ακόμη και ο εντός της Εκκλησίας.

Τι θέτει ως σκοπό ο περισσότερος κόσμος; Την απόκτηση θέσεως, χρήματος, δόξας, τη δημιουργία ίσως μιας καλής οικογένειας, μπορεί σε λίγες περιπτώσεις και την καλλιέργεια ενός καλού και ηθικού χαρακτήρα.

Πάντως ο σκοπός δεν εκφεύγει των ορίων του παρόντος κόσμου, ως εάν ο κόσμος να εξαντλεί και το νόημα της ανθρώπινης ύπαρξης, ενώ τελικώς ο σκοπός αυτός χαρακτηρίζεται έντονα από μία ατομιστική διάθεση, η οποία ακυρώνει αυτονόητα και οποιαδήποτε έννοια ενότητας, αφού ο ατομιστής και στην ενότητα με τους άλλους κοιτάει μόνο τον εαυτό του κι ότι τον εξυπηρετεί!

«Ο Γέροντας υπενθυμίζει όμως ότι εφόσον μιλάμε για τον άνθρωπο που θέλει να είναι χριστιανός, ο σκοπός δεν μπορεί να είναι διαφορετικός από εκείνον που ο ίδιος ο Δημιουργός του έχει θέσει ήδη απαρχής της Δημιουργίας του, του πρόβαλε μέσα από την προφητική παράδοση της πρώτης αποκάλυψης στην Παλαιά Διαθήκη, κατεξοχήν δε του απεκάλυψε όταν ο ίδιος ενσαρκώθηκε και έγινε άνθρωπος.

Έτσι ο σκοπός αυτός κατανοούμενος μέσα στο πλαίσιο της ανθρωπολογίας της Αγίας Γραφής και της Εκκλησίας κινείται σε υπέρ φύσιν χαρισματικό επίπεδο, συνεπώς σε καταστάσεις που οποιαδήποτε φιλοσοφία, θεοσοφία ή και θρησκεία αδυνατούν έστω και να υποψιαστούν.»

Κι αυτό περαιτέρω σημαίνει ότι η έννοια της ενότητας δεν είναι αυτό που έχουν στον νου τους οι πολλοί, οι οποίοι την αναφέρουν και την περιγράφουν ως μία εξωτερικού τύπου συνύπαρξη των ανθρώπων, αλλά εκείνη η ενότητα που κατανοείται κατά το πρότυπο της αγίας Τριάδος, δεδομένου ότι ο άνθρωπος είναι πλασμένος «κατ’ εικόνα και καθ’ ομοίωσιν Θεού».

Ότι ο Θεός μας είναι, αυτό καλείται να γίνεται και ο άνθρωπος, συνεπώς η ενότητα των τριών υποστάσεων του Θεού γίνεται το θεμέλιο και για την ενότητα

των ανθρώπων μεταξύ τους.

Η αλληλοπεριχώρηση αυτή των προσώπων-υποστάσεων της αγίας Τριάδος, κατά την οποία το κάθε θείο πρόσωπο ζει όλη την ουσία της θεότητας, η αλληλοπεριχώρηση του Χριστού και των ανθρώπων, κατά την οποία ο Κύριος προσλαμβάνει όλη την ανθρώπινη φύση και συνεπώς και όλους τους ανθρώπους ώστε να ζει μέσα σ' αυτούς και αυτοί να ζουν μέσα σ' Αυτόν, προκαλεί τη χαρισματική κίνηση του χριστιανού ανθρώπου ως μέλους και άρα ως συνέχειας του Χριστού.

«Ὡστε να περιλάβει και αυτός τον κάθε άνθρωπο, όπου γης και κάθε χρόνου, και να τον εντάξει στη δική του υπόσταση, δηλαδή ο κάθε άνθρωπος, ως μέλος της Εκκλησίας και με τη δύναμη του Θεού, να μπορεί να ζει ως παγκόσμιος άνθρωπος, πραγματώνοντας διαρκώς την κεντρική εντολή του Θεού «αγαπήσεις τον πλησίον σου ως σεαυτόν»».

Δεύτερο σημείο, αυτό που τονίζει ο Γέροντας στην διαθήκη, ότι «δεν υπάρχει ούτε μείζον ούτε έλαττον».

Η αγκαλιά του χριστιανού για όλους τους ανθρώπους, συνέχεια της αγκαλιάς του ίδιου του Χριστού, υπερβαίνει κατά τρόπο φυσικό οποιαδήποτε επιλεκτική, ελιτίστική και ρατσιστική αντιμετώπιση του κόσμου.

«Οι πάντες, ότι και να είναι, περιέχονται μέσα στη χαρισματική ύπαρξη του εν επιγνώσει χριστιανού και αγαπώνται από αυτόν. Η στάση του χριστιανού δεν ακολουθεί το γνωστό ανθρώπινο σχήμα «δράση - αντίδραση». Δεν δρα δηλαδή ο πιστός ανάλογα με το τι στάση κρατάει ο άλλος απέναντί του.

Το «οφθαλμόν αντί οφθαλμού» ξεπερνιέται, γιατί ο άλλος είναι ο Χριστός, είναι ο «άγνωστος» εαυτός. Πρόκειται για την άλλη λογική της «καινής κτίσεως» που έφερε ο Χριστός.»

Στη συνέχεια, ως τρίτο σημείο ανέφερε αυτό που καταγράφει ο Γέροντας, ότι «το ένα μέλος επηρεάζει ευεργετικά το άλλο· ανάβαση στην πνευματική σφαίρα της βασιλείας της Αγίας Τριάδος».

Ο Γέρων Σωφρόνιος στο βάθος αυτό της θεολογίας και της εν Χριστώ εμπειρίας στο οποίο βρίσκεται και το οποίο περιγράφει, επισημαίνει κι αυτά που επίσης δεν πρέπει να μας διαφεύγουν.

Πρώτον· ο πιστός που ζει την αγάπη του Χριστού επιτελεί και το σπουδαιότερο κοινωνικό έργο. Γιατί «το ένα μέλος επηρεάζει ευεργετικά το άλλο.

«Ο χριστιανός ως μέλος Χριστού διοχετεύει κατά τρόπο «υπόγειο» και μυστικό, αφανώς για τα δεδομένα των ανθρώπων, την αγάπη του αυτή, την αληθινή και γνήσια, προς όλους ανεξαιρέτως, που σημαίνει ότι μεταφέρει τη χάρη και το έλεος του Θεού όχι μόνο στους εν Χριστώ αγωνιζομένους αδελφούς του, αλλά ακόμη και σ' αυτούς που λόγω αμαρτίας και ανταρσίας τους προς τον Θεό «κανονικά» δεν έπρεπε να την εισπράττουν.

Με άλλα λόγια η σπουδαιότερη συμβολή στον κόσμο ενός πιστού είναι όχι τόσο ένα κοινωνικό έργο που πιθανόν επιτελεί, όσο το να ζει με συνέπεια τις εντολές του Κυρίου, την εν Χριστώ αγάπη πρωτίστως, γιατί αυτή είναι που κινητοποιεί την παντοδυναμία της αγάπης του Θεού.»

Δεύτερον· την ώρα που αρχίζει ο πιστός να ενεργοποιεί τη δωρεά του αγίου βαπτίσματός του με την αγάπη του Χριστού, εκείνη την ώρα μετατίθεται στη βασιλεία της Αγίας Τριάδος. Τι τονίζει ο άγιος Γέροντας; Την ώρα που τηρεί κανείς τις άγιες εντολές Του, εκείνη την ώρα ανοίγεται η ύπαρξή του και γίνεται δεκτικός της αγάπης του Θεού, κυριολεκτικά κατοικητήριο της αγίας Τριάδος.

Η αγάπη του χριστιανού προς κάθε συνάνθρωπό του λειτουργεί δηλαδή αναγωγικά: γίνεται η σκάλα που στήνει με τη χάρη του Θεού ο ίδιος, προκειμένου να «κατέβει» ο Θεός σε αυτόν.

«Η θεοκοινωνία αυτή είναι μία άλλη μορφή θείας κοινωνίας με τον Χριστό. Όπως υπάρχει η μυστηριακή κοινωνία – να τρώει κανείς το σώμα του Χριστού και να πίνει το αίμα Του – έτσι υπάρχει και η θεία κοινωνία μέσω των εντολών Αυτού.»

Τελευταίο σημείο, ότι είναι στενή οδός. Ο άγιος Γέρων Σωφρόνιος τονίζοντας όλα τα παραπάνω περί της ενότητας ως του σκοπού των χριστιανών, αφού η ενότητα αυτή τους συνδέει με τον Θεό και τους φτάνει στο όριο της τελειότητας, είναι απολύτως προσγειωμένος.

Η προσωπική του εμπειρία, όπως και η γνώση της εμπειρίας των άλλων ασκητών χριστιανών, έχει δείξει ότι πρέπει κανείς να «ματώσει» προκειμένου να φτάσει σ' αυτό το χαρισματικό πνευματικό μέγεθος· «να δώσει αίμα και να λάβει Πνεύμα»!

Γι' αυτό και την άσκηση του πιστού για την τήρηση των εντολών του Χριστού, και δη της αγάπης, την χαρακτηρίζει ως «τη στενή οδό».

Ο Γέροντας και εκ πείρας βεβαιώνει ότι το να θέτει ο πιστός τον εαυτό του πάνω

στην οδό του Κυρίου, πάνω δηλαδή στην άσκηση της αγάπης, της αγάπης που ενώνει τους ανθρώπους μεταξύ τους αλλά και με τον Κύριο, είναι δύσκολο πράγμα, γιατί υπάρχουν τα εμπόδια που δεν είναι άλλα από τα πάθη του ανθρώπου, κυρίως το κεντρικό πάθος της φιλαυτίας και του εγωισμού, τα στοιχεία του πεσμένου στην αμαρτία κόσμου, όπως και ο ίδιος ο διάβολος.

Η άσκηση αυτή είναι εκείνη η «στενή οδός». Πάνω στην άσκηση αυτή όμως καταλαβαίνει ο πιστός και τη δυσκολία της πνευματικής ζωής, αλλά και το μεγαλείο της πίστεως, τη δωρεά του Θεού, την εγκατοίκησή Του στην ύπαρξη του ανθρώπου.

Έτσι ο Γέροντας, μαρτυρεί ότι τελικώς η θεολογία δεν είναι λόγια και θεωρίες, αλλά πράξη και έργο. Την ώρα που θα «πειραματιστεί» κανείς στις άγιες εντολές του Θεού, εκείνη και μόνο την ώρα θα δει τον Θεό παρόντα στη ζωή του.